

SU ALTI HEYKELLERİ

batık

Editör Notu: İnsan, çoğu zaman su altı yaşamına zarar veren tarafa olmuştur. Doğal yaşam alanlarını, resifleri zedeleyen insanlık, kimi zaman da sebep olduğu yaraları sarmak adına dokunuşlar yapar. Yapay resifler gibi insanlığın yol açtığı hasarlara dikkat çekmeyi, bir nebze de olsa tersine çevirmeyi amaçlayan unsurlardan biri de su altı heykelleri. 2 yıldızlarımızdan Ege Tahmaz, bizler için bu konuyu ele aldı. Keyifli okumalar!

Su altı dünyada başka hiçbir yerde görülemeyecek manzaraların bulunabildiği bir dünyadır. Dalış sırasında görülebilecek resifler, balık sürüleri, batıklar ve mağaralar her insanın bir dalışını sonlandırdığında mutlu olabileceği ve tekrar dalmak isteyeceği birer anı olacaktır. Ancak son zamanlarda resif sayılarında görülen korkutucu azalma bu güzelliği tehdit etmektedir. Bu azalmayı durdurma çabaları aynı zamanda su altında görülebilecek yeni bir güzelliğin oluşmasına ortam sağlamıştır: su altı heykelleri.

2009 yılında Meksika'nın Cancun bölgesinin sularında Su Altı Sanat Müzesi (MUSA) kurulmuştur. Bu müzenin kurulma amacı resiflerin yok olmasına dikkat çekmektir. Artan karbondioksit emisyonu nedeniyle okyanusların asitleşmesi resiflerin hızlı bir şekilde yok olmasına neden olmuştur. Bilim insanlarının tahminlerine göre koşulların değişmemesi durumunda resiflerin %80'inin 2050 yılına kadar yok olacağı tahmin edilmektedir. MUSA'da görülen heykeller Jason deCaires Taylor isimli bir dalış eğitmeni ve set tasarımcısı tarafından 4-9 metre derinlikler arasında yapılmıştır. Bu derinlikler resiflerin de çoğunlukla bulunduğu derinliklerdir ve su altı hayatı için çok kritiktir. Sığ sular dünya sularının %8'ini kaplarken bilinen su altı hayatının %30'una ev sahipliği yapmaktadır. Bu heykeller su altına hiçbir şekilde zarar vermemek için nötr pH değerine sahip beton kullanılarak yapılmıştır. Ancak bu heykellerin tek üretim nedeni resiflerin yok olmasına dikkat çekmek değildir. Bu heykeller aynı zamanda insan üretimi resiflere temel olabilmek için yapılmıştır. Heykellerin sağlam ve dayanıklı yapısı resif oluşumu için idealdir. Heykellerin yüzeylerinde bulunan pürüzlü alanlar mercan larvalarının tutunabilmesi için idealdir. İnsan yapımı resifler ise yok olan doğal resiflerdeki avcılığı azaltmak ve su altı canlılığı için yeni bir ev üretmek gibi amaçlara hizmet eden bir çözümdür.

Jason deCaires Taylor'ın heykelleri her ne kadar yok olan resiflere dikkat çekmek ve resif oluşturmak amacıyla yapılmış olsalar da aynı zamanda birer sanat eserleridir. Bu nedenle sanatçı heykelleri kullanarak bu su altı eserlerini gören insanlara bir mesaj vermek istemiştir. *Inertia* adlı eser koltuğunda oturan ve televizyon izleyen kilolu bir adamı gösterir ve doğanın yok oluşunu izleyen insanlığa bir mesajdır. *Nest* isimli eser ise hayat döngüsünü simgelemektedir ve gelecekte hayat döngüsünün var olacağı yaşamla dolu bir ekosistem olacaktır.

İlk defa Endonezya'da yapılan heykellerin bölgedeki dalış turizmini oldukça arttırması sonucunda Dünya'nın farklı yerlerine de farklı sanatçılar tarafından heykeller dikilmeye başlanmıştır. Şu anda Tayland, Bali, Grenada, Amerika, Endonezya ve Mısır gibi ülkelerin sularında farklı heykeller bulunabilir. Türkiye'de ise Kaş'ta, diğer bölgelerdeki kadar büyük olmasa da, bir köpek balığı heykeli bulunur.

Bu eserleri görmek için birden fazla yöntem vardır. Sığ sularda olmaları nedeniyle serbest dalış yapılarak veya şnorkelle yüzülerek görülebilirler. Aynı zamanda bu eserleri görebilmek için tekne gezileri de yapılmaktadır. Ayrıca bu heykellerin birbirlerine yakınlıkları nedeniyle scuba dalışıyla bir dalış süresinde aynı bölgedeki heykeller görülebilir. Heykellerin yapay resif olma özellikleri aynı zamanda bölgedeki canlılığı arttırmıştır. Bu bölgelerdeki dalışlar bu nedenle çok etkileyicidir.

Su altı güzelliklerle dolu bir dünyadır. Dünya üstündeki hayatın devamlılığı için çok kritik bir parçadır. Ancak her şeyin öncesinde çok büyük bir canlılık barındıran bir ekosistemdir ve bu ekosistem insanlığın hareketleri sonucunda çok büyük zararlar görmüştür. Bu ekosistemi korumak ve kurtarmaya çalışmak da insanlığın görevidir. Su altı heykelciliği hem bu sorunlara dikkat çeken hem de bu sorunlara çözüm olan bir sanattır. İnanılmaz görüntüleri de dalışın keyfini oldukça yükseltir.

Kaynakça:

<http://puregrenada.com/explore/scuba-diving/underwater-sculpture-park>
<https://www.lonelyplanet.com/news/2017/08/07/bali-gili-meno-underwater-sculpture/>
<https://www.smithsonianmag.com/travel/underwater-museum-180951559/>
<https://musamexico.org>